

Artikel 35. Van het heilig avondmaal van onze Heere Jezus Christus.

A. Tweeërlei leven en tweeërlei voeding

Wij geloven en belijden dat onze Zaligmaker Jezus Christus het sacrament des heiligen avondmaals verordend en ingesteld heeft¹, om te voeden en te onderhouden degenen die Hij alrede wedergeboren, en in Zijn huisgezin, hetwelk is Zijn Kerk, ingelijfd heeft. Nu hebben degenen die wedergeboren zijn, in zich tweeërlei leven²: het ene lichamenlijk en tijdelijk, hetwelk zij van hun eerste geboorte medegebracht hebben, en allen mensen gemeen is; het andere is geestelijk en hemels, hetwelk hun gegeven wordt in de tweede geboorte, dewelke geschiedt door het woord des Evangelies, in de gemeenschap des lichaams van Christus; en dit leven is niet gemeen, dan alleen den uitverkorenen Gods.³ Alzo heeft ons God, tot onderhouding des lichamenlijken en aardse levens, aards en gewoon brood verordend, hetwelk daartoe dienstig is, en allen gemeen is, zowel als het leven. Maar om het geestelijk en hemels leven te onderhouden, hetwelk de gelovigen hebben, heeft Hij hun gezonden een levend Brood, Dat van den hemel nedergedaald is, te weten Jezus Christus⁴, Dewelke het geestelijk leven der gelovigen voedt en onderhoudt⁵, als Hij gegeten, dat is, toegeëigend en ontvangen wordt door het geloof, in den geest.⁶

B. Tekenen en betekende zaak

Om ons dit geestelijk en hemels Brood af te beelden, heeft Christus verordend een aards en zienlijk brood, hetwelk een sacrament is van Zijn lichaam, en den wijn tot een sacrament Zijns bloeds⁷; om ons te betuigen dat wij, zo waarachtiglijk als wij het sacrament ontvangen en houden in onze handen, en het eten en drinken met onzen mond, waarmede ons leven daarna onderhouden wordt, ook zo waarachtiglijk door het geloof⁸ (hetwelk de hand en mond onzer ziel is) het ware lichaam en het ware bloed van Christus, onzen enigen Zaligmaker, ontvangen in onze zielen tot ons geestelijk leven. Nu, zo is het zeker en ongetwijfeld, dat ons Jezus Christus Zijn sacramenten niet tevergeefs heeft bevolen.

C. Het verband tussen tekenen en betekende zaak

Zo werkt Hij dan in ons al wat Hij door deze heilige tekenen ons voor ogen stelt; hoewel de wijze ons verstand te boven gaat, en ons onbegrijpelijk is, gelijk de werking des Heiligen Geestes verborgen en onbegrijpelijk is.⁹ Intussen zo feilen wij niet, als wij zeggen dat hetgeen door ons gegeten en gedronken wordt, het eigen en natuurlijk lichaam en het eigen bloed van Christus is; maar de wijze op welke wij dit nuttigen, is niet de mond, maar de geest, door het geloof. Alzo dan blijft Jezus Christus altijd zittende ter rechterhand Gods Zijns Vaders in de hemelen¹⁰, en laat toch daarom niet na, ons Zijner deelachtig te maken door het geloof.

D. Door wie de betekende zaak wordt ontvangen

Deze maaltijd is een geestelijke tafel, aan dewelke Christus Zichzelven ons mededeelt met al Zijn goederen, en doet ons aan haar genieten, zowel Zichzelven, als de verdiensten Zijns lijdens en stervens¹¹; voedende, sterkende, en vertroostende onze arme troosteloze ziel door het eten Zijns vleses, en haar verkwikkende en vermakende door den drank Zijns bloeds. Voorts, hoewel de sacramenten met de betekende zaken samengevoegd zijn, zo worden zij nochtans met deze twee zaken door allen niet ontvangen.¹² De goddeloze ontvangt wel het sacrament tot zijn verdoemenis, maar hij ontvangt niet de waarheid des sacraments; gelijk als Judas en Simon de tovenaars beiden wel het sacrament ontvingen, maar niet Christus, Die daardoor betekend wordt¹³, Welke den gelovigen alleen medegedeeld wordt.¹⁴

E. Hoe het HA gehouden moet worden

Ten laatste, wij ontvangen het heilig sacrament in de verzameling des volks Gods¹⁵ met ootmoedigheid en eerbied, onder ons houdende een heilige gedachtenis des doods van Christus, onzen Zaligmaker, met dankzegging, en doen aldaar belijdenis van ons geloof en van de Christelijken religie.¹⁶ Daarom behoort

42 zich niemand daartoe te begeven, zonder zichzelf eerst wel beproefd te hebben; opdat hij, etende van
dit brood en drinkende uit dezen drinkbeker, niet ete en drinke zichzelf een oordeel.¹⁷ Kortelijk, wij
45 zijn door het gebruik van dit heilig sacrament bewogen tot een vurige liefde jegens God en onze naaste.

F. De avondmaalstrijd

Daarom verwerpen wij alle inmengselen en verdoemelijke vonden die de mensen bij de sacramenten
48 gedaan en gemengd hebben, als ontheileringen daarvan, en zeggen dat men zich moet laten vergenoegen
met de ordening die Christus en Zijn apostelen ons geleerd hebben, en spreken gelijk zij daarvan
gesproken hebben.

1: Matth. 26:26-28; Mar. 14:22-24;

Luk. 22:19-20; 1 Kor. 11:23-26.

2: Joh. 3:5-6.

3: Joh. 5:25; Joh. 10:28; 1 Joh. 5:12

4: Joh. 6:32-33 en 48-51.

5: Joh. 6:63; Joh. 10:10.

6: Joh. 6:40 en 47.

7: Joh. 6:55-56; 1 Kor. 10:16.

8: Ef. 3:17.

9: Joh. 3:8.

10: Matth. 26:11; Mar. 16:19; Hand.

3:21.

11: Rom. 8:32; 1 Kor. 10:3-4.

12: 1 Kor. 2:14.

13: Luk. 22:21-22; Hand. 8:13 en 21.

14: Joh. 3:36.

15: Hand. 2:42; Hand. 20:7.

16: Hand. 2:42 en 46; 1 Kor. 11:26.

17: 1 Kor. 11: 28-2

VRAGEN

1. Wie zijn die 'wij' steeds aan het begin van een geloofsartikel? (regel 1)
2. Waarmee geloven we? (NGB 1)
3. Waarmee belijden we? (NGB 1)
4. Wie heeft het HA ingezet? (1)
5. Wat is verordenen? (2, woordenboek)
6. Welke twee werkwoorden geven Zijn bedoeling weer? (2, 3)
7. Wie hebben deze voeding nodig? (2, 3)
8. Hoe wordt de Kerk genoemd? (3)
9. Welk tweërlei leven hebben de wedergeborenen? (4, 5)
10. Hoe krijgen ze het eerste leven? (4)
11. Hoe krijgen ze het geestelijk leven? (5, 6)
12. Door welk middel wordt dat gewerkt? (6)
13. Heeft iedereen dit leven? (7)
14. Hoe worden de wedergeborenen genoemd? (7)
15. Wat hebben we nodig tot onderhoud van het aardse leven? (8, 9)
16. Geldt dat voor iedereen? (9)
17. Door welke middel wordt 'leven' dus onderhouden?
18. Wat is het voedsel voor de gelovigen? (10,11)
19. Hoe wordt dat genoemd in Joh 6: 32 en 33? (tekstverwijzing nummer 4)
20. Hoe wordt dat ontvangen? (12)
21. Hoe vatten we de eerste twaalf regels samen? letter A
22. Wat is de functie van een teken? (14)
23. Wat zijn de twee tekenen in het HA? (14, 15)
24. Wat houdt de uitdrukking 'betekende zaak' in?
25. Waar wijzen de twee tekenen in het HA op? 14, 15)
26. Wat 'betuigen zij ons'? (16-18)
27. Hoe wordt het geloof genoemd? (18)
28. Wat is dus de bedoeling van de sacramenten? ((19, 20)
29. Hoe kunnen we regel 14-20 samenvatten? Letter B